

Anonymizované znění

Překlad

C-163/21 - 1

Věc C-163/21

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

11. března 2021

Předkládající soud:

Juzgado Mercantil 7 de Barcelona (Španělsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. února 2020

Žalobci:

AD a další

Žalované:

PACCAR Inc

DAF TRUCKS NV

DAF Trucks Deutschland GmbH

Juzgado Mercantil 7 de Barcelona (Obchodní soud č. 7 v Barceloně)

[*omissis*]

[*omissis*] [identifikace soudu, řízení a účastníků řízení]

USNESENÍ

(PŘEDBĚŽNÁ OTÁZKA)

V Barceloně dne 21. února 2020.

[*omissis*] [identifikace soudce a řízení] Podle čl. 19 odst. 3 písm. b) Smlouvy o Evropské unii (dále jen „SEU“); článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie

(dále jen „SFEU“) a článku 4a Ley Orgánica del Poder Judicial (zákon o soudní moci; dále jen „LOPJ“) je třeba, aby SDEU vyložil čl. 5 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014, a za tím účelem je pokládána následující předběžná otázka.

SKUTKOVÉ OKOLNOSTI

Předmět sporu. Postoje účastníků řízení

1 Dne 25. března 2019 procesní zástupci AD a dalších 44 žalobců jako pořizovatelů nákladních vozidel, která by spadala do věcné působnosti rozhodnutí Evropské komise ze dne 17. července 2016, požádali o zpřístupnění zdrojů důkazů, které mají pod kontrolou společnosti PACCAR Inc, DAF Trucks N. V. a DAF Trucks Deutschland GmbH, a to podle článků 283a Ley de Enjuiciamiento Civil (občanský soudní řád), jež představují vnitrostátní předpis k provedení SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži, a to jejich článků 5 až 8 o zpřístupnění důkazů.

2 Konkrétně je požadován přístup k následujícímu důkazu:

1) SEZNAM VYRÁBĚNÝCH MODELŮ

Seznam modelů vyráběných společnostmi DAF v období od 1. ledna 1990 do 30. června 2018 seřazených podle let a podle následujících charakteristik, běžně užívaných ve Španělsku oficiálními institucemi pro účely třídění vozidel a vydávání celostátních statistických údajů:

středně těžká: od 5,9 do 13,9 tun

polotěžká od 14 do 18 tun s motory o

výkonu:

od 170 koní do 230 koní

od 231 koní do 300 koní

těžká o více než 18 tunách s motory o

výkonu:

od 200 koní do 300 koní

od 301 koní do 360 koní

2

od 361 koní do 420 koní

od 421 koní do 500 koní

od 501 koní do 700 koní

více než 700 koní

tahače s motory o výkonu:

od 200 koní do 300 koní

od 301 koní do 360 koní

od 361 koní do 450 koní

od 451 koní do 500 koní

od 501 koní do 600 koní

více než 700 koní

Stavební a speciální vozidla, s různými druhy

náhonu: 4x2, 4x4, 6x4, 6x6, 8x4, 8x6, 8x8, 10x4.

Nejsou nutné varianty kabiny (pro případ tahačů) nebo karoserií (pro případ nekloubových vozidel). Označením modelů zahrnutých do tohoto seznamu má být obchodní označení používané v cenových a informačních seznamech pro veřejnost a uživatele, a nikoli interní projektová označení obvykle užívaná výrobci, tak aby bylo možné ztotožnit pokračování modelu nebo druhu modelu.

2) VNITROPODNIKOVÉ TOVÁRNÍ CENY (neboli CENY BRUTTO)

Vnitropodnikové tovární ceny (s tím, že se tak označují také ceny brutto) nebo ceny mateřského nebo zprostředkovatelského podniku (v případě, že existuje) pro každý z modelů uvedených výše pod bodem 1) a účtované dovozci, koncesionáři nebo španělské pobočce, která nakonec přepraví vozidlo ke konečnému uživateli nebo zákazníkovi.

3) DELIVERY COST „Total Delivery Cost“ každého z modelů zařazených na výše uvedený seznam.

Jedná se o obvyklý dokument (včetně tohoto anglického označení), který zpracovávají všichni výrobci vozidel (jak nákladních, tak osobních nebo užitkových), s podrobnostmi o nákladech spojených s každou fází procesu konstruování a výroby, při zahrnutí nákladů dřívějších studií, základní a podrobné techniky a ověřovacích zkoušek.

Příklad minimálních povinných informací je uveden v následující tabulce:

Funkce	N. voz. A	N. voz. B
Plánování výrobku	6 700 €	7 300 €...
Předchozí analýza konkurence	600 €	900 €...
Digitální rozpracování projektu	7 000 €	5 800 €...
Fyzické rozpracování projektu (prototypy)	8 000 €	7 100 €...
Vývojářský personál	3 000 €	4 200 €...
Fyzická ověření	12 000 €	13 500 €...
Externalizace	4 000 €	4 100 €...
Náklady na materiál	28 000 €	29 200 €...
Výrobní náklady (montážní linka)	600 €	640 €...
Logistika	1 500 €	1 500 €...
Daně a cla	3 000 €	3 100 €...
Dodání zákazníkovi	400 €	400 €...
Celkové náklady	74 800 €	77 740 €...

3 Žádost žalobců je ve shrnutí založena na následujících argumentech, které se dají shrnout takto:

a) Rozhodnutím ze dne 19. července 2016, věc AT.39824 – Nákladní vozidla („rozhodnutí“) Evropská komise („Komise“) uložila sankce za porušení práva hospodářské soutěže, jehož se dopustily hlavní evropští výrobci středně těžkých a těžkých nákladních vozidel, k němuž docházelo v období od 17. ledna 1997 do 18. ledna 2011 a které spočívalo v ujednáních o stanovování cen a zvyšování cen brutto pro nákladní vozidla v celém evropském prostoru, jakož i o načasování a přenesení nákladů na zavedení nových emisních technologií požadovaných podle norem EURO 3 až 6. Společnost DAF a podniky její skupiny jsou adresáty rozhodnutí.

b) Jsou splněny veškeré přesné podmínky pro rozumné posouzení věrohodnosti nároků na náhradu škody, o jejichž uplatnění je usilováno:

- existence kartelu,
- vznik škody,

4

- vztah příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním a škodou,
- žalobce má postavení poškozeného nebo jeho právního nástupce,
- přičitatelnost jednání působícího škodu společností SKUPINY DAF, jež jsou žalovány.

c) Pro zajištění práva na odškodnění v plné výši musí být vyčíslena škoda, kterou lze roztrždit do tří hlavních směrů:

- škoda vztahující se k navýšení ceny,
- škoda odvozená od vyšší spotřeby,
- škoda spojená s úroky.

d) S ohledem na celkové ovlivnění evropského trhu není možné použít metody srovnání s údaji z jiných trhů nebo ze shodných nebo podobných odvětví trhu téhož zeměpisného rozsahu (celý evropský prostor byl ovlivněn zapojením prakticky všech výrobců) nebo téhož trhu v jiných zeměpisných rozsazích (s ohledem na odlišné technické a normativní požadavky, pro které by tyto rozsahy nebyly dostatečně homogenní pro účely jejich srovnávání), a proto jediným prostředkem ke zjištění umělého zvýšení cen v důsledku kartelu je prostředek diachronického srovnání doporučených cen *before-during-after* ve vztahu k období kartelu.

e) Nadto je třeba jasně a přesně definovat konkrétní význam ceny brutto a ceny netto k tomu, aby bylo navíc možné určit celkový dopad na konečného zákazníka – pro účely tohoto podání vychází soud z toho, že cenou brutto je vnitropodniková tovární cena (neboli cena *exworks* v určitých obchodních významech) pro organizaci, která zahajuje uvádění na trh. Co se týče ceny netto, vychází se z toho, že je to cena nakonec zaplacená zákazníkem za pořízení vozidla. Vedle toho bude nutné znát výrobní náklady, jelikož ujednání mohla poskytnout nárůsty hrubé přírážky mnohem významnější než nárůsty, které ujednání vyvolalo při stanovení cen brutto.

f) Výše uvedené ukazuje na nutnost, aby žalované zpřístupnily dokumenty, které jsou v petitu požadovány.

- 4 Dne 7. října 2019 bylo konáno jednání a vyslechnuty žalované společnosti, po nichž je požadováno opatření ke zpřístupnění.
- 5 Žalované vznášely na uvedeném jednání vůči žádosti námitky podepřené argumenty založenými ve zkratce na nedostatku legitimace některých žalobců, nedostatku místní příslušnosti soudu, nedostatku pasivní legitimace některých žalovaných, neboť se podle rozhodnutí Evropské komise nedopustily protiprávního jednání, na existenci pochybností ohledně toho, zda došlo k navýšení ceny nebo k nadměrné spotřebě, na nedostatku proporcionality žádosti

a na nutnosti přijmout opatření k zajištění důvěrnosti, a nakonec na tom, že některé dokumenty je třeba vypracovat *ad hoc*.

Rozhodování o podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 6 Podle článku 4a Ley Orgánica del Poder Judicial (zákon o soudní moci (LOPJ)) byla usnesením ze dne 11. listopadu 2019 účastníkům řízení určena obecná desetidenní lhůta k tomu, aby se vyjádřili k položení předběžné otázky SDEU za účelem výkladu podle článku 267 SFEU.
- 7 Žalobci ohledně předběžné otázky předložili dne 2. prosince 2019 písemné vyjádření, v němž vůči jejímu položení vznesli námitky. Žalobci se domnívají, že zpřístupnění důkazů, na které odkazuje směrnice a článek 283a španělského OSŘ, musí být vykládáno v širokém smyslu, takže „zpřístupnění důkazů“ nemůže spočívat v dodání neutříděných informací, jímž je poškozeným uloženo vyhledat a vytřídit údaje, které jsou nutně a nevyhnutelně zpracovány a [jsou] bezprostředně dostupné porušiteli, což vyžaduje, aby byly poskytnuty již existující informace a které má pod kontrolou porušitele v uspořádané a srozumitelné podobě.
- 8 Žalované předložily dne 3. prosince 2019 písemné vyjádření, v němž bez toho, aby vznášely námitky vůči položení předběžné otázky, ve shrnutí poukazují na mnohé odkazy, které by umožnily Soudnímu dvoru Evropské unie provést výklad článku 5 směrnice a učinit závěr, že tam uvedené žádosti o zpřístupnění se nemohou vztahovat na dosud neexistující důkazy a v důsledku toho není možné na jejich základě žádat o vypracování důkazů, a to při zohlednění toho, že podle zásad nezbytnosti, proporcionality a menší nákladnosti by to mohlo pro žalované představovat nadměrné břemeno nad rámec toho, které může představovat pouhé zpřístupnění listin.

PRÁVNÍ ODŮVODNĚNÍ

Obecné předestření právního sporu z hlediska práva Evropské unie

- 9 Cílem této předběžné otázky je pochopit dosah a vymezení, které uvedená směrnice o škodě stanoví ohledně systému zpřístupnění důkazů, jak je to upraveno v člancích 5 až 8, jelikož uvedený systém, jak je proveden ve španělském vnitrostátním právním řádu článkem 283a občanského soudního řádu, jenž je procesní povahy, bude sloužit jako současný a budoucí postup nejenom u žaloby, jež je předmětem tohoto řízení, ale také v dalších řízeních spadajících do soukromého uplatňování práva hospodářské soutěže.

Použitelná právní úprava

- 10 Právní úprava Evropské unie, jež je předmětem předběžné otázky, je soustředěna v čl. 5 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne

26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži, jehož doslovné znění stanoví:

1. Členské státy zajistí, aby v řízeních týkajících se žaloby o náhradu škody v Unii na žádost žalobce, který předložil zdůvodnění obsahující přiměřeně dostupné skutečnosti a důkazy, jež dostatečně podporují věrohodnost jeho nároku na náhradu škody, měly vnitrostátní soudy možnost žalované straně nebo třetí straně nařídít, aby zpřístupnily relevantní důkazy, které mají pod svou kontrolou, a to za podmínek stanovených v této kapitole. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní soudy mohly na žádost žalované strany nařídít zpřístupnění relevantních důkazů rovněž žalobci nebo třetí straně.

- 11 Jak připomíná bod 4 odůvodnění směrnice, z práva Unie vyplývající právo na náhradu škody způsobené porušením unijních a vnitrostátních právních předpisů o hospodářské soutěži vyžaduje, aby měly všechny členské státy procesní pravidla, která zajišťují účinný výkon tohoto práva. Potřeba účinných nápravných procesních opatření vyplývá rovněž z práva na účinnou právní ochranu, které je stanoveno v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) a v čl. 47 prvním pododstavci Listiny základních práv Evropské unie.
- 12 Článek 283a písm. a) odst. 1 občanského soudního řádu, doplněný královským nařízením s mocí zákona č. 9/2017 ze dne 26. května 2017 (BOE ze dne 27. května 2017), jenž je použitelný na projednávanou věc na základě druhého přechodného ustanovení odst. 2, stanoví shodně s čl. 5 odst. 1 směrnice: *„Na žádost žalobce, který předložil zdůvodnění obsahující přiměřeně dostupné skutečnosti a důkazy, jež dostatečně podporují věrohodnost jeho nároku na náhradu škody vyplývající z porušení práva hospodářské soutěže, může soud žalované straně nebo třetí straně nařídít, aby zpřístupnily relevantní důkazy, které mají pod svou kontrolou, a to za podmínek stanovených v tomto oddílu. Soud také může na žádost žalované strany nařídít zpřístupnění relevantních důkazů rovněž žalobci nebo třetí straně.“*
- 13 Uvedeným královským nařízením s mocí zákona č. 9/2017 nebyl výslovně zrušen článek 328 španělského OSŘ, který uvádí, že: *1. Každá strana může požadovat od ostatních zpřístupnění dokumentů, které nemá k dispozici a které se vztahují k předmětu řízení nebo k účinnosti důkazních prostředků. 2. K žádosti o zpřístupnění musí být přiložena prostá kopie dokumentu, a pokud není nebo ji žadatel nemá, uvede co nejpřesnějším možným způsobem jeho obsah.* Rovněž nebyl výslovně zrušen článek 330 OSŘ, podle něhož: *1. Nestanoví-li tento zákon jinak v oblasti předběžných opatření, po třetích stranách, které nejsou účastníky sporu, je požadováno zpřístupnění dokumentů v jejich vlastnictví pouze tehdy, pokud na žádost některé ze stran dospěje soud k závěru, že pro vydání rozsudku je seznámení s nimi nezbytné.*

Výkladové pochybnosti předkládajícího soudu

- 14 Úprava zpřístupnění relevantních důkazů, kterou obsahuje směrnice i OSŘ, výslovně odkazuje na to, že soud může na žádost účastníka řízení nařídit, aby žalovaný, žalobce nebo třetí strana „zpřístupnili relevantní důkazy, které mají pod svou kontrolou“.
- 15 „Důkaz“ je definován v čl. [2] bodě 13 směrnice jako „*všechny druhy získaných důkazních prostředků, které jsou přípustné u příslušného vnitrostátního soudu, zejména dokumenty a veškeré jiné předměty obsahující informace bez ohledu na nosič, na němž jsou tyto informace uloženy*“.
- 16 Pokud se soustředíme na listinný důkaz, jenž je tím druhem důkazu, který byl předmětem žádosti o zpřístupnění v tomto řízení, zahrnuje žádost o přístup k důkazním prostředkům v projednávané věci dokumenty, které tak, jak byly vyžádány, nemusí dosud existovat, nýbrž mohou od strany, vůči níž směřuje žádost, vyžadovat vypracování (shromáždění a utřídění podle parametrů požadovaných žadatelem), které zachází nad rámec pouhého vyhledání a výběru již existujících dokumentů nebo prostého zpřístupnění veškerých údajů žadateli za nezbytných záruk k zajištění důvěrnosti. Toto vypracování by předpokládalo nutnost v novém dokumentu, na digitálním nosiči nebo jiném nosiči zachytit informace, poznatky nebo údaje, jež má v držení strana, vůči níž žádost o informace směřuje.
- 17 Nezbytnost předchozí existence dokumentu, jehož zpřístupnění je požadováno, by zřejmě vyplývala ze znění čl. 5 odst. 1 a bodu 14 odůvodnění směrnice 2014/104, když se uvádí, že důkaz je pod kontrolou nebo v držení druhé strany nebo třetí strany, držení, které by zdůrazňovalo myšlenku předchozí existence dokumentu, a nikoli že se jedná o dokument, který je vytvářen *ex novo*. Podobně tato myšlenka předchozí existence zřejmě vyplývá ze zásady konkretizace, jež je zakotvena v čl. 5 odst. 2 a je rozvinuta v bodě 16 odůvodnění, když uvádí, že „*v případech žádosti o zpřístupnění určité kategorie důkazů by tato kategorie měla být vymezena například jejich společnými charakteristikami, jako jsou povaha, předmět nebo obsah dokumentů, o jejichž zpřístupnění je žádáno, doba, v níž byly vydány*“.
- 18 Konečně, vyloučení dokumentů, které jsou vytvářeny *ex novo*, by mohlo vyplývat rovněž ze skutečnosti, že směrnice odkazuje na zpřístupnění důkazů nebo přístup k nim, v tomto případě listinným důkazům, avšak neodkazuje na zpřístupnění informací, poznatků nebo údajů, které druhá strana nebo třetí strana mají pod svou kontrolou, nebo přístup k nim. Informace, poznatky nebo údaje, které v každém případě k tomu, aby byly předloženy v řízení, musí být zachyceny v důkazním prostředku, obvykle listinném. Možnost vytvořit datové místnosti, k nimž může žadatel přistupovat, obvykle virtuální, z důvodu objemnosti informací, s nezbytnými opatřeními k ochraně důvěrnosti údajů a informací, vyplývá z regulačních zásad článku 5 směrnice a článku 283a OSŘ. Těmito datovými místnostmi by žadatel měl přístup ke všem údajům (již existujícím dokumentům)

dožádané strany, bez nutnosti, aby tato strana provedla úkony spočívající ve shromáždění a utřídění za účelem vytvoření nového dokumentu.

- 19 Současně existují argumenty, které mohou hovořit ve prospěch širšího výkladu, podle něhož zpřístupnění nebo přístup může zahrnovat také možnost vytvořit dokumenty *ex novo* s údaji, informacemi nebo poznatky druhé strany nebo třetí strany.
- 20 Obecně by omezení systému zpřístupnění důkazů mohlo ohrozit právo na plnou výši odškodnění a zásadu efektivity. Nadto úprava, kterou obsahuje směrnice v oblasti nákladů a výdajů na zpřístupnění jako aspektu zásady proporcionality pro účely nařízení zpřístupnění, může znamenat, že dožádaná strana musí vykonat práci, která vyvolává náklady a která může jít nad rámec prostého vyhledání a předání již existujících dokumentů a vést k uskutečnění prací na utřídění a shromáždění již existujících údajů, poznatků nebo informací, a tím provést úkony k vytvoření nového dokumentu.
- 21 Odpověď na položenou předběžnou otázku je v projednávané věci rozhodující, jelikož žádost o přístup k důkazním prostředkům (zpřístupnění dokumentů) vůči žalovaným může znamenat, že žalované musí nejenom žádající straně zpřístupnit dokumenty, které již existují, nýbrž také dokumenty vytvořené *ex novo* na základě údajů a informací, které již mají.
- 22 Bez ohledu na to, že každá žádost o přístup k důkazním prostředkům musí být posouzena podle zásady proporcionality způsobem stanoveným v článku 5 směrnice a článku 283a OSŘ, je odpověď na předběžnou otázku relevantní rovněž z toho důvodu, že může poskytnout měřítko ohledně dosahu uvedené proporcionality v případě, že SDEU zaujme příznivý postoj k širokému výkladu článku 5.
- 23 Na základě všech uvedených právních úvah se Soudnímu dvoru pokládá předběžná otázka, jež bude uvedena ve výroku tohoto rozhodnutí.

VÝROK

Zaprvé. – Řízení se přerušuje do rozhodnutí o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

Zadruhé. – Soudnímu dvoru Evropské unie se pokládá následující předběžná otázka:

- 1) Musí být čl. 5 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži vykládán v tom smyslu, že zpřístupnění relevantních důkazů odkazuje výlučně na dokumenty pod kontrolou žalované strany nebo třetí strany, které již existují, nebo čl. 5 odst. 1 naopak také zahrnuje možnost zpřístupnění dokumentů, které strana, vůči níž směřuje žádost o

informace, musí vytvořit *ex novo* prostřednictvím shromáždění nebo utřídění informací, poznatků nebo údajů, které má?

[*omissis*]

[*omissis*] [adresa Soudního dvora, závěrečné procesní formule a podpis soudce]

[*omissis*]

[*omissis*] [formulace týkající se ochrany údajů]

PRACOVNÍ DOKUMENT